

FoU-statistikk 2009 for universitets- og høgskolesektoren

FoU-utgiftene ved norske universiteter og høgskoler utgjorde totalt 13,4 milliarder kroner i 2009. Det gir en økning på nesten 1,7 milliard kroner fra 2007. Ressursinnsatsen til FoU økte nominelt med 14,5 prosent fra 2007 til 2009. Korrigert for lønns- og prisstigning hadde sektoren en realøkning på om lag 5,0 prosent i perioden, eller 2,5 prosent i gjennomsnitt per år.

Noen enheter har i 2009 endret sektorplassering i FoU-statistikken (største endring er at Uni Research som tidligere inngikk i universitets- og høgskolesektoren nå regnes til instituttsektoren). Korrigert for endringene ville økningen i FoU-utgifter fra 2007 til 2009 vært enda høyere - om lag 2,1 milliarder kroner. Det gir en nominell vekst på nesten 19 prosent og en realvekst på om lag 9 prosent i toårsperioden.

Driftsutgiftene utgjorde hoveddelen av FoU-utgiftene i 2009 med 90 prosent av totale FoU-utgifter, mens kapitalutgiftene stod for 10 prosent. Dette er samme fordeling som i 2007. Lønnsandelen har imidlertid økt med 2 prosentpoeng i perioden, og det har vært en nominell nedgang i FoU-utgifter til vitenskapelig utstyr fra vel 390 til 360 millioner kroner.

FoU-utgifter i universitets- og høgskolesektoren i 2007 og 2009 etter institusjonstype og finansieringskilde. Mill. kroner.

Institusjonstype	Nærings- livet	Offentlige kilder		Andre kilder	Utlandet		Totalt
		Totalt	Herav Norges forsk- ningsråd		Totalt	Herav EU- midler	
Universiteter ¹⁾	407,7	10 260,9	2 121,5	389,6	292,9	180,1	11 351,2
Vitenskapelige høgskoler m.fl.	64,1	645,7	108,0	127,5	12,5	6,0	849,9
Statlige høgskoler	39,4	1 135,8	136,8	20,4	23,5	17,5	1 219,1
Totalt	511,2	12 042,4	2 366,3	537,6	328,9	203,6	13 420,2
Prosent	3,8	89,7	17,6	4,0	2,5	1,5	100,0
Prosentvis endring 2007-2009 ²⁾	-0,7	6,0	9,9	-9,4	5,9	8,8	5,0

Kilde: NIFU

¹⁾ Inkl. helseforetak med universitetsykehusfunksjoner

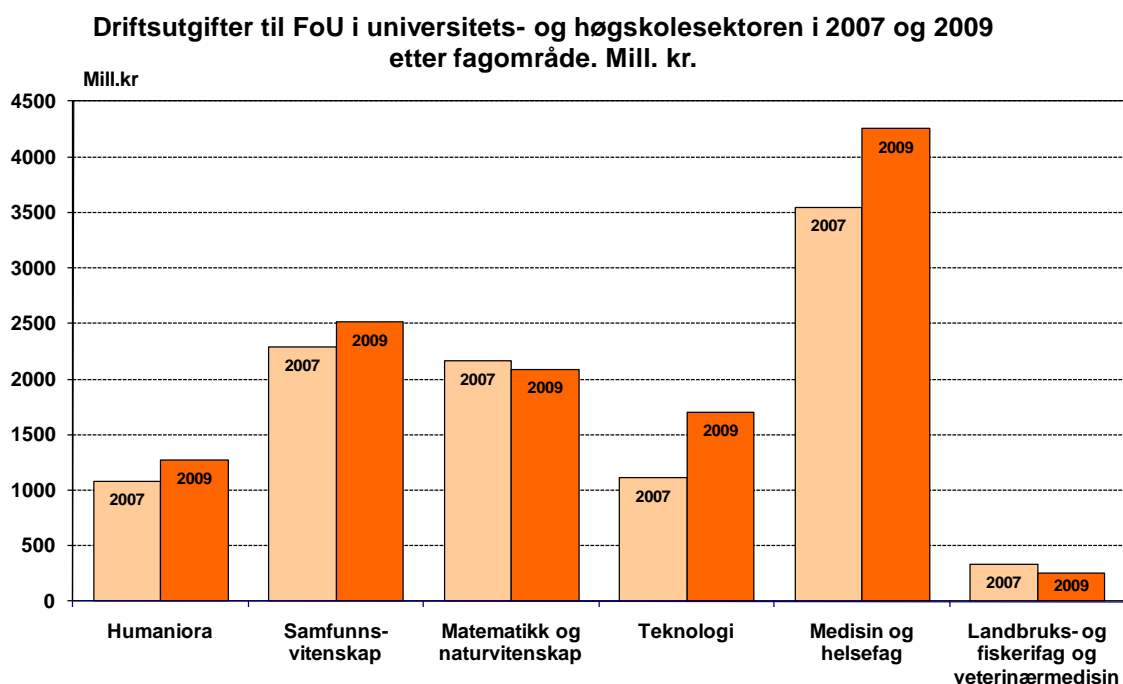
²⁾ I faste priser, men uten korreksjon for endret sektortilhørighet for enkelte enheter.

Universitetene stod for 85 prosent av FoU-utgiftene i 2009 mot 83 prosent i 2007. Fra og med 2009 inngår Universitetet i Agder (tidligere Høgskolen i Agder) i FoU-statistikken som universitet og Høgskolen i Tromsø har fusjonert med Universitetet i Tromsø. De vitenskapelige og statlige høgskolene stod for 6 og 9 prosent av FoU-utgiftene i 2009.

Offentlige kilder – basisfinansiering, forskningsrådsmidler og oppdragsinntekter fra offentlige etater og institusjoner er klart viktigste finansieringskilde for FoU-virksomhet ved universiteter

og høyskoler. I 2009 ble i underkant av 4 prosent finansiert av næringslivet, og finansiering fra andre innenlandske kilder var på samme nivå. Fra 2007 til 2009 var det forskningsrådsmidler som hadde den største prosentvise veksten i FoU-finansiering. Veksten i basisfinansieringen var litt under nivået for total vekst. Det var en nedgang i midler fra næringslivet og andre innenlandske kilder. Midler fra utlandet og særlig EU hadde en noe høyere vekst, men disse utgjør totalt sett en liten andel av FoU-finansieringen.

Det ble utført nærmere 11 700 FoU-årsverk i sektoren i 2009, hvorav vel 9 200 årsverk av forskere og annet faglig personale. De øvrige årsverkene gjaldt teknisk/administrativt personale. Dette gir en vekst i FoU-årsverk utført av forskere og annet faglig personale på nærmere 500 årsverk, blant det teknisk/administrative personalet har det ikke vært noen økning fra 2007 til 2009. Uten endringene i dataomfanget ville økningen i totale FoU-årsverk vært nærmere 400 årsverk høyere.

Kilde: NIFU

Det er ikke korrigert for flytting av enheter mellom UoH-sektoren og instituttsektoren.

Når det gjelder fordelingen av FoU-utgifter på fagområder er det enkelte endringer i universitets- og høyskolesektoren. Dette skyldes til dels tekniske forhold med endret sektorplassering, samt at noen institutter har rapportert endret fagområdetilknytning fra 2007 til 2009. Som i 2007 ble over en tredjedel av driftsutgiftene til FoU brukt ved enheter klassifisert under fagområdet medisin og helsefag. En stor del av disse utgiftene er knyttet til helseforetak med universitetssykehusfunksjon. En femtedel av FoU-utgiftene var relatert til samfunnsvitenskap, mens matematikk/naturvitenskap utgjorde 17 prosent. Som vist i figuren over var det en nedgang innenfor matematikk/naturvitenskap, om lag halvparten av denne nedgangen skyldes endret sektorplassering. Det har vært en stor vekst innenfor teknologi, andelen har økt fra 11 til 14 prosent. Denne økningen skyldes i all hovedsak at flere enheter i 2009 har oppgitt teknologi som sitt største fagområde. Det minste fagområdet er som sist landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin.

Flere resultater fra FoU-undersøkelsen for 2009 i universitets- og høyskolesektoren vil bli lagt ut fortløpende i [FoU-statistikkbanken](#).

Spørsmål om FoU-undersøkelsene i universitets- og høyskolesektoren kan rettes til kaja.wendt@nifu.no, tlf. 22 59 51 66.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høgscolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høgscolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat. Forespørsler om universitets- og høgscolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 22 59 51 66, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 22 59 51 63, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 22 59 51 85.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.
